

Spis treści

Uwagi wstępne	7
---------------------	---

Rozdział I

TREŚĆ I ZAKRES POJĘCIA KULTURA	9
---	----------

1. Genealogia pojęcia kultura i cywilizacja oraz relacje: natura – kultura, cywilizacja – kultura	9
A. Natura – kultura	11
B. Cywilizacja – kultura	12
2. Podstawowe składniki kultury, fakt kulturowy	13
3. Szerokie i wąskie rozumienie pojęcia kultura, różne aspekty jej definiowania	15

Rozdział II

PODSTAWOWE POJĘCIA DOTYCZĄCE KULTURY	19
---	-----------

1. Kategorie i typy kultury	19
2. Elementy kultury (wartość, wzory, kanon, obyczaj, obrzęd, rytuał, mit, symbol)	24
3. Systemy kultury (nauka, religia, sztuka, język–komunikacja)	36
4. Procesy kultury	44
A. Uczestnictwo w kulturze a upowszechnianie kultury	44
B. Formy i funkcje uczestnictwa w kulturze	47
C. Dylematy animacji kulturalnej w dobie gwałtownych przemian społecznych i cywilizacyjnych	50

Rozdział III

WYBRANE KONCEPCJE ROZWOJU I BADAŃ KULTURY	56
--	-----------

1. Ewolucjonizm i dyfuzjonizm	56
A. Ewolucjonizm	56
B. Dyfuzjonizm	60
2. Funkcjonalizm i holizm	62
A. Funkcjonalizm	62
B. Holizm	63
3. Kierunek etnopsychologiczny i strukturalizm	65
A. Kierunek etnopsychologiczny	65
B. Strukturalizm	67
4. Kultura w ujęciu marksistowskim	69
5. Kultura we współczesnej myśli katolickiej	73

Rozdział IV

TRADYCJA I DOROBIEK W ROZWOJU KULTURY 76

1. Rola tradycji w rozwoju kultury 76
2. Główne czynniki decydujące o rozwoju kultury 78
3. Trzy układy a trzy zakresy zasięgu kultury 81
4. Uwarunkowania rozwoju kultury 83
5. Trwały wkład w ogólnoludzkie dziedzictwo epok
i prądów społeczno-kulturowych 86

Rozdział V

KULTURA W ŻYCIU CZŁOWIEKA 87

1. Człowiek jako wytwór i twórca kultury 87
2. Konsumpcja i komercjalizacja kultury a styl i jakość życia 90
 - A. Konsumpcja i komercjalizacja kultury 90
 - B. Styl życia i jakość życia 92
3. Funkcje kultury w życiu człowieka 94
4. Samotność jako nowe zjawisko w relacji człowiek – kultura 99

Rozdział VI

KULTURA W ŻYCIU NARODÓW 102

1. Kultura a tożsamość narodu 102
2. Media w kształtowaniu tożsamości narodowej
i rozumieniu innych kultur 105
3. Kontakty i zderzenia kultur 109
 - A. Podstawowe pojęcia dotyczące zderzenia kultur 109
 - B. Państwo – naród – narodowość, zderzenia kultur narodowych 111
4. Współczesny wymiar wychowania do kultury i przez kulturę 112
5. Europejskość jako podstawowa kategoria wspólnotowych wartości
w międzykulturowej edukacji jednoczących się państw europejskich 115

SAMOKONTROLA I SAMOKSZTAŁCENIE 119

BIBLIOGRAFIA (wybór) 124

WYBÓR TEKSTÓW 129

Claude Levi-Strauss

- Miejsce antropologii wśród nauk społecznych 131

Alfred Louis Kroeber

- Historia i obecne kierunki antropologii kulturowej 139

<i>Alfred Louis Kroeber</i>	
Istota kultury Cz. I. Teoria kultury – Przedmowa	146
<i>Zygmunt Freud</i>	
Kultura jako źródło cierpień	155
<i>Maria Gołaszewska</i>	
Sposób istnienia wartości	164
<i>Ruth Benedict</i>	
Wzory kultury	169
<i>Mircea Eliade</i>	
Czas święty i mity	176
<i>Henryk Elzenberg</i>	
Osobowość twórcza artysty	182
<i>Erich Fromm</i>	
Istota języka symbolicznego	187
<i>Jan Szczepański</i>	
Chłopi jako twórcy kultury	195
<i>Konrad Lorenz</i>	
Metody tresury	204
<i>Krzysztof Kwaśniewski</i>	
Tożsamość kulturowa – konsekwencje metodologiczne	206
Nowe rozumienie edukacji	209
Dialog między kulturami. Dyskusja „okrągłego stołu” (skrót)	212
<i>Benjamin R. Barber</i>	
Dżihad kontra McŚwiat czy Dżihad poprzez McŚwiat	225
<i>Samuel P. Huntington</i>	
Potęga Zachodu: dominacja i schyłek (fragmenty)	232